

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.16.0042.N

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, met zetel te 1060 Sint-Gillis, Victor Hortaplein 11,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Geoffroy de Foestraets, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Dalstraat 67, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

QUEST COMPUTERS bvba, met zetel te 8370 Blankenberge, Brugse Steenweg 72,

verweerster.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Gent, afdeling Brugge, van 22 mei 2015.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft op 3 juli 2017 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadsheer Antoine Lievens heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Middel

1. Krachtens artikel 30*bis*, § 3, eerste lid, RSZ-wet is de opdrachtgever die voor de in § 1 vermelde werken een beroep doet op een aannemer die sociale schulden heeft op het ogenblik van het afsluiten van de overeenkomst, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de sociale schulden van zijn medecontractant. Krachtens artikel 30*bis*, § 3, vierde lid, RSZ-wet wordt de hoofdelijke aansprakelijkheid beperkt tot de totale prijs van de werken toevertrouwd aan de aannemer of onderaannemer, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde.

Krachtens artikel 30*bis*, § 3, tiende lid, RSZ-wet is de in deze paragraaf vermelde hoofdelijke aansprakelijkheid eveneens van toepassing op de sociale schulden van de aannemer of de onderaannemer die ontstaan in de loop van de uitvoering van de overeenkomst.

Krachtens artikel 30*bis*, § 4, eerste lid, RSZ-wet is de opdrachtgever die voor de in § 1 vermelde werken een deel of het geheel van de prijs betaalt aan een aan-

nemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, verplicht bij die betaling 35 pct. van het door hem verschuldigde bedrag, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde, in te houden en te storten aan voormelde Rijksdienst, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Krachtens artikel 30*bis*, § 4, derde, vierde en vijfde lid, RSZ-wet worden de in deze paragraaf bedoelde inhoudingen en stortingen in voorkomend geval beperkt tot het bedrag van de schulden van de aannemer of onderaannemer op het ogenblik van de betaling. Wanneer de in deze paragraaf bedoelde inhouding en storting correct zijn uitgevoerd bij elke betaling van een deel of het geheel van de prijs aan een aannemer of onderaannemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, wordt de in paragraaf 3 bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid niet toegepast. Wanneer de in deze paragraaf bedoelde inhouding en storting niet correct zijn uitgevoerd bij elke betaling van een deel of het geheel van de prijs aan een aannemer of onderaannemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, worden bij de toepassing van de in paragraaf 3 bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid de eventueel gestorte bedragen in mindering gebracht van het bedrag waarvoor de opdrachtgever of de aannemer aansprakelijk wordt gesteld.

Krachtens artikel 30*bis*, § 5, eerste lid, RSZ-wet is de opdrachtgever die de in § 4, eerste lid, bedoelde storting niet verricht heeft, benevens de betaling van het te storten bedrag, aan de voormelde Rijksdienst bovendien een bijslag verschuldigd gelijk aan het te betalen bedrag.

2. Uit de samenhang van deze bepalingen volgt dat de inhoudingen en stortingen bedoeld in artikel 30*bis*, § 4, RSZ-wet voorschotten zijn op de bedragen die de opdrachtgever van de werken verschuldigd is ingevolge de hoofdelijke aansprakelijkheid bepaald in artikel 30*bis*, § 3, RSZ-wet.

De RSZ kan bijgevolg van de opdrachtgever, bovenop de bedragen verschuldigd op grond van artikel 30*bis*, § 3, RSZ-wet, geen betaling vorderen van de in artikel 30*bis*, § 4, eerste lid, RSZ-wet bedoelde bedragen die deze laatste bij de betaling van een deel of het geheel van de prijs niet heeft ingehouden en gestort.

Het middel dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt naar recht.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 470,25 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Alain Smetryns, als voorzitter, en de raadsheren Koen Mestdagh, Geert Jocqué, Antoine Lievens en Koenraad Moens, en in openbare rechtszitting van 11 september 2017 uitgesproken door sectievoorzitter Alain Smetryns, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

K. Moens

A. Lievens

G. Jocqué

K. Mestdagh

A. Smetryns

Verzoekschrift

VOORZIENING TOT CASSATIE

5 VOOR: De RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, opgericht bij besluitwet van 28 december 1944, met zetel te 1060 Brussel, Victor Hortaplein, 11,

10 bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester Geofroy de FOESTRAETS, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel, Dalstraat, 67, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

15 eiser tot cassatie,

TEGEN: De bvba QUEST COMPUTERS, met zetel te 8370 Blankenberge, Brugsesteenweg 72, met ondernemingsnummer 0871.373.962

20 verweerster in cassatie,

* * *

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadshe-
ren, leden van het Hof van Cassatie,

25

* * *

Hooggeachte Dames en Heren,

30 Eiser heeft de eer het arrest aan Uw toezicht te onderwerpen dat op 22 mei 2015 op tegenspraak werd gewezen door de vijfde kamer van het Arbeidshof te Gent, afdeling Brugge (2014/AR/88).

35

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

40 Voor het uitvoeren van werken in onroerende staat deed verweerster begin 2011 een beroep op aannemer Luc VAN PARYS.

45 Het bedrag van de uitgevoerde werken bedroeg 3.681 EUR (exclusief BTW), zoals blijkt uit facturen nr. 2011/024 dd. 9 mei 2011, nr. 2011/026 dd. 16 mei 2011 en nr. 2011/029 dd. 27 mei 2011.

50 Op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst met Luc VAN PARYS en ook op het ogenblik dat verweerster deze facturen betaalde in mei en juni 2011 had deze aannemer sociale schulden bij eiser zodat verweerster, krachtens artikel 30bis, §3, eerste lid, RSZ-wet, hoofdelijk aansprakelijk was voor deze sociale schulden, zij het beperkt tot het gefactureerde bedrag van 55 3.681 EUR (exclusief BTW) en bovendien, overeenkomstig artikel 30bis, §4, eerste lid, RSZ-wet, 35% van het betaalde bedrag (exclusief BTW) diende in te houden en

door te storten aan eiser, te weten een bedrag van 1.288,35 EUR.

60 Aangezien verweerster voormelde inhouding niet had verricht, vorderde eiser op 24 mei 2012 van verweerster de betaling van respectievelijk 3.681 EUR, uit hoofde van haar hoofdelijke aansprakelijkheid, 1.288,35 EUR, uit hoofde van de inhoudingsplicht, en nogmaals
65 1.288,35 EUR, als bijslag die de opdrachtgever krachtens artikel 30bis, §5, RSZ-wet verschuldigd is wanneer hij de bedoelde inhouding niet heeft verricht.

70 Verweerder betaalde op 23 juli 2012, onder voorbehoud, enkel het door eiser op grond van de hoofdelijke aansprakelijkheid gevorderde bedrag van 3.681 EUR.

75 Bij dagvaarding van 13 december 2012 vorderde eiser van verweerster de betaling van het bedrag dat zij had nagelaten in te houden, alsook de verschuldigde bijslag, samen 2.576,70 EUR; verweerster vorderde bij
80 tegenvordering de terugbetaling van het bedrag van 3.681 EUR.

85 De Arbeidsrechtbank te Brugge verklaarde bij vonnis van 8 januari 2014 de vordering van eiser gegrond.

 Tegen dit vonnis tekende verweerster op 10 april 2014 hoger beroep aan.

90 Het bestreden arrest van 22 mei 2015 vernietigt
het vonnis van de arbeidsrechtbank en oordeelt dat de
inhouding hetzelfde voorwerp heeft als de schuld waar-
voor verweerster hoofdelijk aansprakelijk is zodat deze
95 schuld slechts eenmaal moet worden betaald en verweer-
ster nog enkel diende veroordeeld te worden tot het be-
talen van de bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-
wet.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

100

Geschonden wetsbepalingen:

- artikel 30bis, in het bijzonder §3, eerste en vier-
de lid, §4, eerste, derde, vierde en vijfde lid en
105 §5, eerste lid, artikel 30bis zoals gewijzigd bij
wet van 27 december 2007, vóór zijn wijziging bij
Wet van 7 november 2011;

Aangevochten beslissing:

110 Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep van
verweerster gegrond en vernietigt het vonnis van de
eerste rechter in zoverre het verweerster veroordeelt
115 tot het betalen van 2.576,70 EUR, meer de intresten,
alsook in zoverre het de in ondergeschikte orde inge-
stelde tegenvordering van verweerster ongegrond ver-
klaart.

120 Opnieuw wijzende, verklaart het bestreden ar-
rest de vordering van eiser en de tegenvordering van
verweerster gedeeltelijk gegrond en veroordeelt het
verweerster tot het betalen aan eiser van 1.288,35 EUR,
zijnde de bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-
125 wet, meer de intresten.

Hoewel het bestreden arrest vaststelt dat verweer-
ster in beginsel de in artikel 30bis, §4, eerste lid,
RSZ-wet bedoelde inhouding had moeten verrichten op het
130 ogenblik van de betaling van de facturen van de aan-
nemer, met name een inhouding van 1.288,35 EUR, in zo-
verre deze laatste toen sociale schulden had, wordt
niettemin beslist dat eiser dit bedrag niet kan opvor-
deren om reden dat deze inhouding hetzelfde voorwerp
135 heeft als de schuld die verweerster op grond van de
door de wet ingestelde hoofdelijkheid op zich heeft ge-
laden en deze inhouding enkel dient om deze hoofdelijke
schuld te betalen zodat de vordering van eiser in die
mate ongegrond wordt verklaard:

140

" 4.2.1. De vordering is gesteund op artikel 30bis, §
1, 3, 4 en 5 van de RSZ-wet, zoals toepasselijk
sinds 1 januari 2008 ingevolge de wijzigingen aan-
gebracht door de wet van 27 december 2007.

145

" (...)

150

" 4.2.4. Van hoofdelijke aansprakelijkheid kan er
slechts sprake zijn wanneer de aannemer waarop de
(verweerster) een beroep deed, sociale schulden had
op het ogenblik van het sluiten van de overeen-
komst, in casu begin 2011.

" *Uit stuk 25 van de (eiser) blijkt op voldoende wijze dat dit het geval was. (...)*

155

" *De (verweerster) was hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de sociale schulden van de heer Van Parys ten belope van 3.681 euro, zijnde het bedrag van de uitgevoerde werken, zonder BTW.*

160

" *4.2.5. Volgens artikel 30bis, § 4, eerste lid van de RSZ-wet is de opdrachtgever die voor de in § 1 vermelde werken een deel of het geheel van de prijs betaalt aan een aannemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, verplicht bij de betaling 35% van het door hem verschuldigde bedrag (exclusief BTW) in te houden en aan de RSZ door te storten.*

170 " *Het staat vast dat de heer Van Parys op het ogenblik van de betaling van zijn facturen door de (verweerster) - in mei en juni 2011 - sociale schulden had. Zij had de voormelde inhouding bijgevolg moeten verrichten.*

175

" *De (eiser) vordert van de (verweerster), naast het bedrag dat zij verschuldigd is als hoofdelijk aansprakelijke partij (zie nr.4.2.4), het bedrag dat zij naliet in te houden en door te storten, te weten 1.288,35 euro, maar zij doet dat ten onrechte. Deze inhouding heeft immers hetzelfde voorwerp als de schuld die de (verweerster) op grond van de door*

180

185 *de wet ingestelde hoofdelijkheid op zich heeft geladen. De inhouding dient enkel om deze schuld te betalen.*

" *De hoofdvordering is dus in elk geval al deels ongegrond.*

190 " *4.2.6. De principiële gehoudenheid van de (verweerder) tot het betalen van de 'bijslag' in artikel 30bis, § 5, eerste lid van de RSZ-wet, kan daarentegen niet worden betwist."*

(arrest, p.4, 4.2 - p.6, 4.2.6).

195

Grieven

200 **1./** Krachtens artikel 30bis, §3, eerste lid, RSZ-wet is de opdrachtgever die voor de in §1 bedoelde werken in onroerende staat een beroep doet op een aannemer die sociale schulden heeft op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de sociale schulden van zijn medecontractant.

205

De hoofdelijke aansprakelijkheid wordt beperkt tot de totale prijs van de werken toevertrouwd aan de aannemer exclusief belasting over de toegevoegde waarde (artikel 30bis, §3, vierde lid).

210

2./ Krachtens artikel 30bis, §4, eerste lid, RSZ-wet is de opdrachtgever die voor de in §1 vermelde werken een

215 deel of het geheel van de prijs betaalt aan een aan-
nemer die op het ogenblik van de betaling sociale
schulden heeft, verplicht bij die betaling 35 pct. van
het door hem verschuldigde bedrag, exclusief de belas-
ting over de toegevoegde waarde, in te houden en te
storten aan eiser, volgens de modaliteiten bepaald door
de Koning.

220

De in voormelde paragraaf bedoelde inhoudingen en
stortingen worden in voorkomend geval beperkt tot het
bedrag van de schulden van de aannemer op het ogenblik
van de betaling (artikel 30bis, §4, derde lid).

225

230 Onverminderd de toepassing van de sancties voorzien
in artikel 35, eerste lid, 3, RSZ-wet is de opdrachtge-
ver die de in §4, eerste lid, bedoelde storting niet
verricht heeft, benevens de betaling van het te storten
bedrag, aan eiser bovendien een bijslag verschuldigd
gelijk aan het te betalen bedrag (artikel 30bis, §5,
eerste lid, RSZ-wet).

3./ De hoofdelijke aansprakelijkheid ex artikel 30bis,
235 §3, en de inhoudingsplicht bedoeld in artikel 30bis,
§4, betreffen twee onderscheiden verplichtingen in
hoofde van de opdrachtgever die beroep doet op een aan-
nemer die sociale schulden heeft, welke verplichtingen
naast elkaar bestaan en niet noodzakelijk moeten samen-
240 gaan.

Zo kan slechts sprake zijn van een hoofdelijke aan-
sprakelijkheid wanneer de aannemer waarop beroep wordt
gedaan sociale schulden heeft op het ogenblik van het

245 sluiten van de overeenkomst, terwijl de inhoudingsplicht
enkel zal gelden indien de aannemer ook schulden heeft
op het ogenblik dat de opdrachtgever de facturen van de
aannemer betaalt.

250 Wanneer zowel de hoofdelijkheid als de inhoudings-
plicht van toepassing zijn, bestaat niettemin een zeke-
re wisselwerking tussen beide verplichtingen die ertoe
strekt de opdrachtgever aan te moedigen om de inhoudin-
gen correct te verrichten in de mate dat correct uitge-
255 voerde inhoudingen tot gevolg hebben dat de hoofdelijk-
heid niet geldt en in zoverre bij niet-correct uitge-
voerde inhoudingen de eventueel wel correct gestorte
bedragen in mindering mogen worden gebracht van het be-
drag waarvoor de opdrachtgever hoofdelijk aansprakelijk
260 is.

Zo bepaalt het vierde lid van artikel 30bis, §4,
dat bij een correcte uitvoering van de inhoudingen geen
hoofdelijkheid zal worden toegepast:

265

" Wanneer de in deze paragraaf bedoelde **inhouding en**
storting correct zijn uitgevoerd bij elke betaling
van een deel of het geheel van de prijs aan een
aannemer of onderaannemer die op het ogenblik van
270 de betaling sociale schulden heeft, wordt de in §3
bedoelde **hoofdelijke aansprakelijkheid niet toege-
past**"

Het vijfde lid van artikel 30bis, §4, bepaalt dat :

275

280 " Wanneer de in deze paragraaf bedoelde **inhouding en storting niet correct** zijn uitgevoerd bij elke betaling van een deel of het geheel van de prijs aan een aannemer of onderaannemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, worden bij de toepassing van de in §3 bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid **de eventueel gestorte bedragen in mindering gebracht van het bedrag waarvoor de opdrachtgever of de aannemer aansprakelijk wordt gesteld**".

285

4.7 Wanneer de opdrachtgever hoofdelijk aansprakelijk is en de vereiste inhoudingen niet heeft verricht, volgt uit de samenhang tussen paragrafen 3 en 4 van artikel 30bis, dat niet alleen de hoofdelijke aansprakelijkheid van de opdrachtgever voor de betaling van de sociale schulden van zijn medecontractant, maar ook de verplichting om de bedragen die niet werden ingehouden alsnog aan eiser door te storten, onverkort van toepassing blijven, zoals wordt bevestigd in artikel 30bis, §5, eerste lid:

290

295

300 " Onverminderd de toepassing van de sancties voorzien in artikel 35, eerste lid, 3, RSZ-wet, is de opdrachtgever die de in §4, eerste lid, bedoelde storting niet verricht heeft, **benevens de betaling van het te storten bedrag**, aan (de eiser) bovendien een bijslag verschuldigd gelijk aan het te betalen bedrag" (artikel 30bis, §5, eerste lid).

305

De bedragen die niet werden ingehouden, noch door-
gestort en die de opdrachtgever op grond van artikel

30bis, §4, verschuldigd blijft, hebben bijgevolg niet
hetzelfde voorwerp als de schuld waarvoor de opdracht-
310 gever op grond van artikel 30bis, §3, eerste lid, hoof-
delijk aansprakelijk is zodat de verschuldigde bedragen
bij hun betaling niet dienen om de schuld te betalen
waarvoor de opdrachtgever hoofdelijk aansprakelijk is
en bijgevolg niet in mindering mogen worden gebracht
315 van deze hoofdelijke schuld.

Eiser kon bijgevolg van verweerster, naast het be-
drag dat zij verschuldigd is op grond van artikel
30bis, §3, eerste lid, als hoofdelijk aansprakelijke
320 partij voor de sociale schulden van de aannemer, ook
het bedrag opvorderen dat zij naliet in te houden en
door te storten aan eiser. Bovendien was verweerster,
benevens de betaling van de niet-ingehouden bedragen,
ook de bijslag verschuldigd op grond van artikel 30bis,
325 §5, eerste lid, gelijk aan dit te betalen bedrag.

Ten aanzien van de in artikel 30bis, § 4, bedoelde
inhouding en storting die niet correct werd uitgevoerd,
kan de hoofdelijke aansprakelijkheid derhalve worden
330 gecumuleerd met de verplichting om het niet-ingehouden
bedrag alsnog aan eiser te betalen in zoverre het ver-
schuldigde bedrag dat overeenstemt met het niet-
ingehouden bedrag niet dient om de hoofdelijke schuld
te betalen.

335

5./ Het bestreden arrest stelt vast:

- 340 - dat verweerster hoofdelijk aansprakelijk is voor de betaling van de sociale schulden van de aannemer ten belope van 3.681 EUR;
- 345 - dat verweerster de in artikel 30bis, §4, eerste lid, RSZ-wet bedoelde inhouding, ten bedrage van 1.288,35 EUR, had moeten verrichten nu deze aannemer op het ogenblik van de betaling van zijn facturen door verweerster sociale schulden had;
- 350 - dat eiser de niet-ingehouden bedragen niet kan opvorderen (*"zij doet dat ten onrechte"*) om reden dat *"deze inhouding (...) immers hetzelfde voorwerp (heeft) als de schuld die (verweerster) op grond van de door de wet ingestelde hoofdelijkheid op zich heeft geladen"* en deze *"inhouding (...) enkel (dient) om deze schuld te betalen"* (p.6, 4.2.5., derde alinea);
- 355 - dat de principiële gehoudenheid van verweerster tot betaling van de *"bijslag"* in artikel 30bis, §5, eerste lid, RSZ-wet, daarentegen niet kan worden betwist.

360 **6./** Hieruit volgt dat het bestreden arrest niet wettig op deze gronden heeft beslist dat de vordering van eiser tot betaling van de niet-ingehouden bedragen, ten bedrage van 1.288,35 EUR, ongegrond is, nu de opdrachtgever, ook wanneer hij hoofdelijk aansprakelijk is op grond van artikel 30bis, §4, eerste lid, RSZ-wet, ertoe
365 gehouden blijft om de niet-ingehouden bedragen aan de eiser te betalen (schending van artikel 30bis, in het bijzonder §3, eerste en vierde lid, §4, eerste, derde, vierde en vijfde lid en §5, eerste lid).

370 **TOELICHTING**

Zie Sécurité sociale. Dispositions générales, in R.P.D.B., Brussel, Bruylant, 2016, 222, n° 377.

375 **OM DEZE REDENEN,**

besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak
380 en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof, kosten als naar recht.

Brussel, 4 juli 2016

385

Geoffroy de FOESTRAETS

390